

20.9.2005 - 9/2005 ČESKÁ VERZE OBČASNÍKU EVROPSKÝCH a ČESKÝCH LIBERÁLŮ

OBSAH:

STRANA 1 – ZPRÁVY LiRA/LIBERÁLOVÉČR – OTEVŘENÝ DOPIS M.BURSÍKOVI, ODVOLEJTE BENEŠOVOU

STRANA 2+ * **Bulharští liberálové v koaliční vládě, Švédští liberálové se pokoušejí sesadit socialisty**
Liberálně demokratické ohlasy k evropské ústavě, Únik mozků z liberální perspektivy
Liberálové: 7 premiérů, 7 euro-komisařů, 89 poslanců EP, 85 členů Výboru regionů
a 95 členů shromáždění Evropské rady a zástupců shromáždění NATO

Úvod: Vážení čtenáři, máte před sebou druhé číslo LL. Tento občasník připravili členové a sympatizanti LiRA/LiberálovéČR s cílem nabídnout širší veřejnosti informace o činnosti třetí nejsilnější politické skupiny v Evropě – Liberálních demokratech.

9.9.2005 OTEVŘENÝ DOPIS kandidátovi na předsedu SZ M. Bursíkovi od předsedy LiRA M.Hamerského (kráceno, celé na webu)

O vhodnosti společného volebního postupu sil liberálních a zelených

1) Nikdo na nás nečeká

Jako každé prostředí i politika se od revoluce vyvíjí a dochází ke „konsolidaci“ nejsnáze připodobitelné známým výrokem: „větší budou většími a menší menšími“. I menší strany již ukázaly, že si v mnoha špatnostech nezadají s velkou 4 (ODS, ČSSD, KDU, KSČM). Lidé v zásadě chtějí lepší verze velkých. Proč chodit ke kovářickovi, když mohou jít ke kováři.

Ve volbách do Evropského parlamentu SZ, SOS a Unie liberálních demokratů (CZ, LiRA, ODS, US-DEU) získaly 3,16%, 0,23%, 1,69% = 5,08% = 119 tisíc voličů. Tito lidé svůj hlas vyhodili!

2) Slabost zelených a liberálů - minimální zdroje

Připomínat slabost našich jednotlivých stran je zbytečné, krajské volby to více než jasně dokázaly. Pokud do výsledků SZ započítáme i hlasy partnerů z koalicí (SOS, KDU, T2000, LiRA, US-DEU), dostaneme celorepublikovou podporu (v Praze volby nebyly) pro SZ 2,77% ! Součet podpory s liberály, SNK a VPM je přes 11%! Naše společné lidské (intelektuální, organizační) a finanční zdroje představují jen zlomek proti více než 200 miliónům, které dají na kampaň ODS a ČSSD. Naše tříštění sil a stavění se proti sobě je čirým šílenstvím.

3) Programová blízkost a odlišnost - česká politika je o koalicích

V programových otázkách je situace podobná např. komunálním koalicím: v něčem je úplná shoda, někde se míváme, někde doplňujeme a někde jsme ve sporu. Některé priority zelených (ekologická daňová reforma) jsou liberály podporované hned od počátku. Liberální recepty na řešení např. školství, důchodů, zdravotnictví mohou být pro zelené přijatelné. Kvalita života je prapor pod kterým se bez problémů sejdem.

Český politický systém je postaven na koalicích. Zelení ani liberálové nikdy nebudou disponovat 50%, vždy budeme muset získat pro své plány spojence a někdy i několik. Vždy budeme v problému obhájení kompromisu s programově odlišným subjektem. Popírat tyto danosti není otázkou síly, rozhodnosti či zásadovosti, ale politické nezralosti.

4) Nestačí dílčí spolupráce – hra s (ne)nulovým součtem

Ve svém textu uznáváte vhodnost spolupráce v jiných patrech politiky. Jak ta bude probíhat pro „povinném“ několika měsíčním vymezení ve sněmovní kampani je jasné. Salámová taktika spolupráce je pro nás mimořádně nevhodná. Jde o známý model hry s nulovým součtem, co jeden získá druhý ztratí. Místo vhodně provázané spolupráci při všech třech volbách budeme tu bojovat (sněmovna), tu spolupracovat (komunál), tu si možná uhneme (Senát).

5) Odpovědnost k občanům – odvaha a soudnost

Odvaha a soudnost nám chybí. Na jedné straně blouznění některých „liberálů“ o 15-20% možných voličů, od zelených někdy nafukování nepodstatných programových rozdílů. Představme si, že by někdo z velké 4 řekl, že chce ve volbách 2006 získat 2,12x více hlasů než v roce 2002 (ODS 52%, ČSSD 64%, KSČM 39%). Vysmály bychom se mu. Je to však cíl pro samostatně kandidující SZ: z 2,36% k 5,01%. Tento výsledek znamená 3-5 mandátů!

15.9.2005 TZ
LiRA/LiberálovéČR
**Benešová by měla
být okamžitě
odvolána**

LiRA/LiberálovéČR vyzývá vládu k okamžitému odvolání Marie Benešové a průhlednému způsobu výběru jejího nástupce. Je nepřijatelné, aby do této funkce nastoupila politicky angažovaná osoba. Už to, že si na náměstka ministra spravedlnosti "odskočí" (na stáž) soudce navržený jednou politickou stranou, je skandálním porušením zásad nestrannosti soudů i dělby moci mezi vládou a soudnictvím.

Nekompetence a mediální vyjádřování nejvyšší státní zástupkyně měly již dávno vést k jejímu odvolání z místa, na které zjevně nestačí. Dlouhotrvající konflikt mezi ministrem spravedlnosti a nejvyšší státní zástupkyní poškozují fungování obou institucí a podrývá již tak nízkou veřejnou autoritu státních složek, především soudů a policie.

ROZŠÍŘENÍ - ÚSPĚŠNÝ PŘÍBĚH,
KTERÝ SI ZASLOUŽÍ BÝT ZMÍNĚN
"Bylo by nezodpovědné ukončit úspěšnou a
vyplácející se politiku."

Po referendu ve Francii a Nizozemí někteří politici přispěchali s požadavkem na zpomalení nebo dokonce zastavení procesu rozšiřování Unie. Jistě, že Unie nyní potřebuje nějaký čas na vstřebání následků Velkého třesku, ale bylo by nezodpovědné ukončit úspěšnou a vyplácející se politiku. Nezodpovědné by bylo rovněž zpochybnit perspektivu zemí západního Balkánu na jejich členství někdy v budoucnu, čímž by mohl být ohrožen vliv Unie v těchto zemích, a to v době, kdy se jedná např. o konečném statutu Kosova. Bylo by rovněž nezodpovědné ustoupit od slibů daných Turecku v čase, kdy budování mostu mezi křesťanstvím a islámem je jedním ze základních úkolů. Dvacáté první století nesmí být odsouzeno k teroru a střetu civilizací, ale mělo by se pokračovat v dialogu a spolupráci. Rozšiřování je jeden z nejučinnějších nástrojů zahraniční politiky Unie. Tlak Unie pomohl transformaci zemí střední a východní Evropy od komunismu k prosperitě a demokracii. Později ten stejný tlak Unie podnítl ohromné reformy v Turecku a Chorvatsku.

Ekonomická fakta

Co třeba údajná ztráta pracovních míst?

Ve skutečnosti nedávné rozšíření vedlo spíše k opětovnému nastartování ekonomického růstu a vytvořilo nové pracovní příležitosti v evropské ekonomice. Sametová revoluce v roce 1989 ve střední a východní Evropě otevřela západoevropským společnostem nový stomilionový trh, který poskytl nové podnikatelské příležitosti např. francouzským supermarketům, nizozemským telekomunikačním společnostem a nespočtu dalších podniků. Od roku 1989 se Evropská unie stala hlavním hospodářským partnerem svých východních sousedů. Export ze západní Evropy na východ se od roku 1993 ztrojnásobil a vytvořil tak mnohem více pracovních příležitostí pro občany Unie, než kolik jich bylo ztraceno přemístěním nízkonákladové výroby na východ.

A co třeba sociální dumping?

Země, které vstupují do EU musí převzít evropské pracovní standardy, včetně minimálních požadavků na bezpečnost práce a opatření na boj s diskriminací. Tyto standardy brání sociálnímu dumpingu v rámci EU. Samozřejmě, že mzdová úroveň se liší napříč Evropou, ať už jde o členské nebo nečlenské státy, ale to pomáhá udržet Unii krok s konkurencí v globálním měřítku. Nerad bych zlehčoval obavy lidí o jejich práci a budoucnost jako takovou. Ale není fér obviňovat rozšiřování Unie z toho, co přinesla globalizace a na to navazující mnohdy velmi neadekvátní domácí reakce na novou skutečnost. Unie by měla spíše směřovat k nastartování růstu a vytváření pracovních příležitostí pomocí vylepšování společných politik a sociálních standardů včetně standardů na ochranu životního prostředí.

Upevnění, podmíněčnost a komunikace

Existují politické, strategické a ekonomické důvody pro pokračování rozšiřování Unie, alespoň co se týče již učiněných slibů a přijatých závazků. To znamená, že Bulharsko a Rumunsko mohou vstoupit do EU v roce 2007, jestliže splní přísné podmínky předvídané v Přístupových

smlouvách. Také to znamená, že přístupová jednání s Tureckem a Chorvatskem budou zahájena poté, co splní zvláštní podmínky stanovené Uní. A v neposlední řadě to znamená zachování perspektivy vstupu do EU pro všechny země západního Balkánu. Považuji za uspokojivé, že červnové jednání Evropské rady tyto existující závazky Unie jednoznačně potvrdilo a stabilizovalo tak její agendu rozšiřování. Samozřejmě, vstup do Unie není automatický. Každá kandidátská země musí respektovat přísné podmínky členství. Musíme si být jisti, že budoucí členové EU nenaruší Unii jako takovou, jak o tom hovoří čtvrté často zapomínané Kodaňské kritérium z roku 1993, přestože musíme zajistit rychlost procesu rozšíření. Současná evropská politika často selhává v případech, kdy se má formulovat společný zájem a to je cítit i v případě politiky rozšiřování. Společným úkolem občanské společnosti a politických lídrů je podat nejlepší výkon v oblasti rozšiřování. Ukažme, co se skutečně podařilo uskutečnit v oblasti posílení demokracie, bezpečnosti a prosperity. Fakta musí překonat mýty. Komunikujme lépe a vyprávějme celý příběh, neboť si zaslouží být zmíněn.

Olli Rehn, European Commissioner for enlargement

ALIANCE LIBERÁLŮ A DEMOKRATŮ PRO EVROPU PRONIKÁ **DO VÝBORU REGIONŮ A EVROPSKÉ RADY**

Liberálně demokratická rodina v současné době čítá 7 premiérů, 7 evropských komisařů, 89 poslanců EP, 85 členů Výboru regionů a 95 členů parlamentního shromáždění Evropské rady a zástupce v parlamentním shromáždění pro NATO.

Jako součást oficiálního ustavení ALDE skupiny ve Výboru regionů, se účastnil Graham Watson, evropský poslanec, vedoucí ALDE skupiny v EP, a jeho protějšek z Výboru regionů, Kent Johansson, se účastnili debaty o „Moci občanů v rozvoji EU“. Vyzvali všechny evropské instituce a politické hráče, aby zaměřili své úsilí a zdroje na propagaci občanské mobility v rámci EU. Skupina ALDE ve Výboru regionů podpořila tuto výzvu malou informační brožurou o příležitostech rozvoje osobních a profesionálních zájmů.

ELDR HOSTÍ RECEPCI LI NA ROZLOUČENOU **S ANNEMIE NEYTS A FEDERICOU SABBATI**

28. června se konala recepcie na rozloučenou s bývalou prezidentkou LI Anemie Neyts- Uyttebroeck a generální tajemnicí Federicou Sabbati v centrále ELDR. Nově zvolený prezident LI lord Alderdice jim poděkoval za rozvoj LI během jejich působení v čele organizace. „LI rozšířila svou členskou základnu na všechny kontinenty a stala se během vašeho vedení opravdovou mezinárodní organizací,“ podotkl.

„Mé působení ve funkci prezidenta v posledních šesti letech bylo skvělé dobrodružství, dobrá směs práce a oddanosti liberalismu. Bitva o liberalismus není nikdy vyhrána, na rozdíl od toho, co předpověděl americký autor Francis Fukuyama. **Liberální inspirace evropské politiky zažila v nedávné době těžké chvíle. Proto musíme v bitvě pokračovat.** Velkou motivací se stávají naše stále úspěšnější kongresy,“ komentovala Annemie Neyts-Uyttebroeck.

NADĚJE A OČEKÁVÁNÍ EUROLIBERALISMU PODLE HOYERA

Werner Hoyer byl zvolen předsedou strany poprvé v září 2000 a dvakrát své předsednictví obhájil. Jako předseda dohlíží na rozvoj organice strany. Během jeho pětiletého vedení strana zaznamenala výrazný nárůst členů a upevnila svůj vliv na evropskou politiku.

Jakou budoucnost má evropská Ústava a jak může ELDR a její členské strany hrát úlohu v „období reflexe“?

Evropští liberálové vždy obhajovali silnou Unii vedoucí k evropské federaci. Byli jsme silnými zastánci Konventu a Ústavy, která by učinila EU více otevřenou a posílila její demokratické prvky. Měli bychom stavět na tom, co už se podařilo udělat. K novému pokusu znovu přesvědčit občany potřebujeme lepší ekonomické podmínky a stručnější a přehlednější ústavní text, který by se zabýval skutečně jen ústavní problematikou, a odstříhnout sekundární legislativu. Nezbytná je rovněž aktivní podpora nového ústavního textu od národních liberálních stran.

ELDR vždy zastávala stanovisko, že rozšiřování EU je kompatibilní s prohlubováním spolupráce. Tato otázka znovu vyvstala při nedávných referendech o Ústavě.

Může rozšiřování EU znamenat konec federálního snu?

Nastal nejvyšší čas pro diskusi o otázkách celého projektu EU, jejích hranicích, konečném statusu tak. Po třiceti letech inspirování se Stuttgartskou deklarací by Evropští liberální demokraté měli začít uvažovat o její revizi a přijít s vlastní jasnou vizí budoucnosti Evropy. V březnu 2006 bude ELDR slavít své 30. narozeniny, což je vhodná příležitost pro zahájení takové debaty.

Jste již pátým rokem předsedou Strany evropských liberálních demokratů a reformistů (ELDR party). Když se ohlédnete zpět, jaký moment považujete za nejdůležitější?

Určitě volby do EP v roce 2004 a přípravu na ně! A také by bylo možné zmínit několik úspěchů členských stran. Liberální rodina posílila své pozice v národních parlamentech i vládách, ale také v institucích EU. Každé setkání liberálních lídrů poskytuje možnost dalšího prohlubování vzájemných vztahů. Poslední setkání, kteří se konalo v červnu krátce po neúspěchu referend ve Francii a Nizozemí, mělo zvláštní atmosféru. Diskutovalo se o cestě, kterou by se Evropa nyní měla vydat. Jakým posílit spolupráce ELDR a členských stran? Politický výbor ELDR by měl stanovit seznam našich priorit. Jako člen EP mohu důkladně diskutovat o budoucnosti jednotlivých evropských politik a hledat liberální řešení problémů, se kterými je potřeba se vypořádat. EP považují za vhodné fórum pro takovou činnost. Buďme ale k sobě upřímní, koordinace našich aktivit není stále optimální. Synergický efekt, který by mohl plynout z takové koordinace aktivit národních parlamentů a EP, se nepodařilo ještě plně využít. Vedle této vertikální komunikace je potřeba rozvíjet i komunikaci horizontální zaměřenou na výměnu stanovisek mezi členy jednotlivých národních parlamentů. Tento druh komunikace by mohl být organizován mnohem lépe. Pro příští volby bychom měli voličům připravit osobitý program a silného kandidáta na předsedu Evropské komise a dále společné logo v kombinaci s národními. V tomto případě bychom se mohli učit od eurozelených.

Jaké poučení plyne pro strany ELDR z voleb do EP?

S ohledem na příští volby by měli představitelé národních liberálních stran, ať už v jakékoliv instituci, více zdůrazňovat

svoji příslušnost k evropské liberální rodině při jakékoliv příležitosti. Pro představitele ELDR je nezbytné účastnit se aktivit národních stran, jako jsou jejich kongresy a konference po celé Evropě.

Musíme rovněž upevnit spolupráci na horizontální úrovni, neboť příliš často se stává, že v jednotlivých státech znovu objevují Ameriku, to už jinde funguje a nedostavuje se pak synergický efekt. Málokdo pravidelně komunikuje se svými kolegy v jiných státech nebo i s kolegy v EP. Efektivní komunikace v rámci celé Evropské liberální rodiny je základní podmínkou schopnosti předat občanům EU přesvědčivé a promyšlené poselství. ELDR by měla organizovat setkání svého tajemníka s manažery členských stran, aby mohli efektivně připravovat nezbytná setkání a jednání liberálních lídrů.

Jste pro více politickou Evropskou komisi, v rámci níž by jednotliví komisaři mohli provádět politiku s ohledem na program své strany a převzít úlohu veřejné osoby typu ministra národní vlády?

Podle návrhu Evropské ústavy, který předpokládá volbu předsedy Evropské komise EP, se vskutku zdá, že by v budoucnu komisaři měli hrát političtější úlohu než dnes. EU postrádá osobitě a výrazně tváře, kterými by se prezentovala veřejnosti a mohla tak plnit jednu ze svých úloh, kterou je přivést občana blíže k jejím institucím.

Je zde něco, co by jste chtěl říci svému nástupci?

ELDR má působivou historii a silnou identitu. Lib-dem by se měli držet své ideové tradice a inspirovat se jí při hledání odpovědí na otázky, které nyní vyvstávají. Liberalismus je všeobecný a komplexní koncept, který nemůže být redukován na několik partikulárních témat. Prosazování svobody je stále aktuální ve všech oblastech života společnosti: nejen při prosazování principů tržního hospodářství, ale rovněž při zajišťování významných funkcí sociálního státu tak, aby se pomoc dostala všem, co jí potřebují, a všichni měli přístup k příležitostem, které se nabízejí, stejně jako při utváření právního prostředí, ve kterém se uskutečňuje život společnosti, ve kterém je neustále potřeba chránit důstojnost žen i mužů, jejich svobodu tím, že se bude důsledně prosazovat odpovědnost všech entit, které do společenského života zasahují. Liberálové mají také svou osobitou zahraniční politiku založenou na ochraně lidských práv, multikulturalismu, prosazování mezinárodního práva, férového obchodu a soutěže v globalizovaném světě. Toto dodává odvalu liberálům, kteří se nebojí říci: "já jsem liberál." My jako liberálně demokratická strana v Evropě neseme odpovědnost za prosazování liberalismu v Evropě, který je nyní potřebný více než kdy jindy. Řekněme nahlas našim občanům naši vizi budoucnosti, jakou cenu přiznáváme svobodě, a že nabízíme odpovědnost za její prosazování.

ŠPANĚLSKO: „KOLIZE SPOLUPRÁCE A DIALOGU VE STŘEDOMOŘÍ“ EURO-STŘEDOMOŘSKÝ LIBERÁLNÍ SUMMIT

Popis: 27.-28.11. 2005, Barcelona, se shromáždí hlasy států a vlád zemí EU v Barceloně, aby diskutovali euro-středomořskou politiku a zhodnotili barcelonský proces. Liberální summit, na kterém se sejdou strany ELDR z Albánie, Katalánska, Chorvatska, Kypru, Itálie, Srbska a Montenegro, Bosny a Hercegoviny, Slovinska, se zaměří na definování liberálního přístupu k euro-středomořské politice.

EDITORIAL

Září. Pro miliony dětí začíná nový školní rok. Beslan nám připomíná sny, které byly zmařeny pro příští generaci tím nejstrašnějším způsobem. Severní Kavkaz, ústavní mocenské vakuum. Televizní vysílání ovládly záběry z Louisiany – města bluesové a jazzové hudby, nyní bažinaté oblasti zmítané hurikánem. Na žádost USA k britskému předsednictví pomáhají státy „staré Evropy“ při záchranných pracích ve městě „bezstarostnosti“. Můžeme přemýšlet, zda byla tato katastrofa následkem klimatické změny a vlivem člověka na životní prostředí. Nejbohatší a nejmocnější národ světa nám neukázal příklad správného zvládnutí situace. Jak řekl Hobbes, úkolem státu je zajistit bezpečnost.

Trvalo jednoduše příliš dlouho, než dorazila základní humanitární pomoc pro oběti Katriny. 70 % New Orleans tvoří Afroameričané. Někteří varování ignorovali. Je to odrazem současného vnitřního deficitu demokracie? Město v situaci bez zákonů, ve kterém jsou občané ponecháni osudu, ukazuje, že USA čelí ústavnímu dilematu. Mocenské vakuum, nedostatek administrativní kapacity, která může být důsledkem ústavní volby v roce 1776, aby nebyla ustanovena forma strukturované kolektivní solidarity, která přináší okamžitou záchranu.

Zůstala nepovšimnuta irská žádost pro koordinovanou akci EU. Každé ráno se probouzíme do situace, kdy v Iráku umírají další lidé a probíhají jednání o ústavní budoucnosti země. Udělali jsme vše pro to, abychom „prodali“ Evropskou ústavu občanům? Doufám, že se jednoho dne probudíme bez krutých rozhlasových statistik a podaří se nám navrátit Iráku a Blízkému východu vládu práva a míru.

Věřím, že dostatečně prodiskutujeme budoucnost naší společné Evropy, abychom tak našim dětem zabezpečili budoucnost v silné a svobodné EU. Neměli bychom se bát dialogu o naší ústavní EU před tím, než zahájíme jedenácté rozšiřování. Jako liberální demokraté se zasazujeme o rozšíření podle Kodaňských kritérií. Evropskou kampaň bychom měli zahájit jasně formulovanými prioritami a přitažlivou liberálně demokratickou vizí budoucnosti.

Evropská liberálně demokratická strana (ELD) oslaví v roce 2006 své 30. výročí, které by nemělo zůstat nepovšimnuto. V utvářející se evropské stranické politice byla ELD první založenou stranou a současně první, která se přeměnila v právnickou osobu a ujala se vedení v členství. Proto musíme prohloubit naše priority a tak vytvořit prvenství pro opravdové demokratické a liberální hodnoty.

Musíme se zapojit do dialogu s evropskými občany. Konec konců, neuznal snad Maastricht, že právě strany mají hrát hlavní roli v posilování vědomí evropských občanů? Během minulých dvou let zažila naše strana velkou změnu, které dominoval vliv nové směrnice EU o financování a statutů evropských politických stran. Nyní již můžeme odstoupit od zrcadla, do kterého jsme nahlíželi během procesu transformace, a podívat se znovu vstříc reálné politice.

Máme nové prostředky a během loňského roku jsme se snažili zvýšit aktivitu našich členských stran společnými politickými aktivitami, které se konaly vedle našich pravidelně pořádaných akcí. Nápad zorganizovat akce inspirované Liberální

internacionalou se osvědčil; navíc chce naše strana nadále prohlubovat vztah se svými členy a posílit členskou základnu, jelikož existovat můžeme jen díky našim členům.
Lex Corijn

ŠVĚDŠTÍ LIBERÁLOVÉ A CENTRISTÉ FORMUJÍ ALIANCI S PRAVICÍ, ABY SESADILI SOCIALISTY

Středové a liberální strany Švédska zformovaly středoppravou alianci s umírněnými a křesťanskými demokraty, aby se pokusily porazit Gorana Perssona v příštích švédských parlamentních volbách v září 2006. Sociální demokraté vládli Švédsku 65 ze 74 posledních let, ale poslední průzkumy ukazují, že se to může změnit.

Vůdce středové strany Maud Olofsson přivítala vůdce umírněných Fredrika Reinfeldta, vůdce liberálů Larse Leijonborga a vůdce křesťanských demokratů Gorana Hagglunda na podiu kongresu středové strany 20. června 2005. Tito čtyři straničtí vůdci demonstrovali silnou jednotu takzvané Aliance pro Švédsko. Maud Olofsson hrála vůdčí roli při formování aliance, zorganizovala summit vůdců středoppravých stran na své farmě v Hogforsu v severním Švédsku v srpnu 2003. Strany oznámily, že budou mít stejný program 2006 a slíbily, že všechno na jejich programu bude posouzeno z finančního hlediska.

Aliance utočí na socialistickou vládu, protože nedokázala dát práci nezaměstnaným a uvolnila kontrolu nemocnosti. Podle aliance je reálná míra nezaměstnanosti spíše 20% než 5%, jak tvrdí vláda. Také se zavázali snížit počet lidí, kteří pobírají dávky, ze kterých polovina populace bohatne.

Maud Olofsson řekla, že chce, aby sociální služby byly více cíleny na potřeby jednotlivců. Motivace lidí k práci a přizpůsobení sociálního systému individuálním potřebám byly mezi klíčovými tématy diskutovanými na třídním kongresu středové strany 18.-20.6. 2005. Kongres začal radostným, pochodem za novou vládu ulicemi Stockholmu. Během třídního kongresu středová strana schválila mnoho politických strategií, tvorbu pracovních míst, rovnost pohlaví, migrace a integraci, vzdělání a kulturu, udržitelný rozvoj, ekologické politiky a energetický a sociální systém (zdraví, rodinou politiku a sociální otázky).

K otázce tvorby pracovních míst se účastníci shodli, že musí být podniknuty kroky jak na straně poptávky tak na straně nabídky práce, středová strana chce zmenšit dávky nezaměstnaným, upravit školící programy a přiznat vyšší status manuální práci a učňům. Zlepšení nabídky by mělo jít cestou podpory podnikání a ulehčením podmínek pro firmy, snížením dávek pro nemocné, vybudováním silných sítí na lokální úrovni a většími investicemi do výzkumu, abychom jmenovali jen několik návrhů.

Vedla se vzrušená diskuse o tom, zda je pro děti a sociální systém lepší posílat děti do mateřských školek, nebo je ponechat doma s tím, že jeden z rodičů pobírá plné dávky.

Středová strana také souhlasila se snížením daní, obzvláště u alkoholu. Podpora tomuto byla vyjádřena až po vzrušené diskusi na konferenci. Ohledně životního prostředí si strana zachovala svůj dlouhodobý odpor k jaderné energii a odmítla návrh hnutí mladých, aby tento postoj změnila.

LIBERÁLNÍ ZMĚNA PRO NĚMECKO, PRO EVROPU

Německo bude 18. září volit nový parlament, po (záměrně) ztrátě důvěry v německou vládu v Bundestagu. Stávající červeno-zelená spolková vláda vedená kancléřem Gerhardem Schröderem (SPD) si zvolila toto řešení po katastrofální prohře její strany v regionálních volbách v Severním Vestfálsku, nejlidnatější spolkové zemi, tradičně vedené SPD. Rozhodnutí kancléře Schrödera svolat předčasné volby nebylo učiněno jen kvůli ztrátě většiny v Bundesratu, německé druhé komoře reprezentující spolkové země, ale také kvůli nedostatku důvěry v jeho vlastní slabou parlamentní většinu v samotném Bundestagu.

V posledních několika letech se Německo propadalo více a více vůči svým evropským sousedům v ekonomických otázkách, s nejnižším tempem růstu v EU. Slabá reformní politika Schröderovy vlády zcela zjevně selhala. Německo si musí uvědomit, že ostatní se stali úspěšnější a že jsou nutné další reformy, aby se Německo dostalo zpátky do kola. Jedině nová vláda se silnou účastí liberálů bude mít politickou vůli a vytrvalost pokračovat s pravými reformami německého zastaralého daňového a sociálního systému.

Změna vlády v Německu bude mít silný dopad pro celou EU. Rada, která má stále nejdůležitější postavení v rozhodování v EU, postrádá silný liberální hlas z Německa. Pokračující diskuse o budoucím financování EU ilustruje, že současná vláda nemá vůli zaměřit se na priority 21. století – jako jsou výzkum a vzdělání – a raději preferuje zemědělství a územní transfery. Jednostranné a neproduktivní zaměření na francouzsko-německou osu (které se říká „osa chromého a slepého“) se potřebuje změnit v multilaterální kooperaci s dalšími menšími členskými státy, které často ukázaly víc vůle pro reformy než velké státy.

Německá vláda s účastí liberálů bude potřeba k úspěšnému dokončení finančního vyjednávání a také pro úspěšné německé předsednictví EU v první polovině roku 2007.
Marcus Scheuren, generální tajemník FDP v Evropě

LIBERÁLOVÉ TVOŘÍ KOALICI SE SOCIALISTY V BULHARSKU

Bulharsko nemá moc možností na vybranou. Výsledky posledních parlamentních voleb předurčily možnosti pro formování vlády tak, že koalice je nevyhnutelná. Je pravda, že zde byl jasný vítěz se záměrem vládnout zemi do voleb v roce 2005. Teď, největší politická síla levostředá koalice dosáhla 82 křesel resp. jednu třetinu z 240 parlamentních míst, NMSS dostala 53 křesel resp. trošku více než čtvrtinu a třetí parlamentní síla MRF dosáhla 34 křesel resp. jedné sedminy hlasů. Vzhledem k tomu, že v parlamentu je sedm stran (v parlamentu je tolik stran poprvé) je jasné, že středopravá koalice nebyla možná. Tři pravostředé koalice se skládají z víc jak dvanácti stran, což znamenalo komunikační problémy dokonce i v koalicích, které zformovaly.

Proto bylo jasné, že se musí utvořit koalice liberálů a levostředových stran. Socialisté byli pověřeni sestavením vlády a dlouhá a komplikovaná jednání v Bulharsku začala za podmínek, kdy nebyl jasný mandát k vládě od voličů. Během jednání bylo dosaženo mnohého, jako například dohody o prioritách a úkolech vlády, či společné vládní základny mezi BSP, NMSS a MRF, které mají celkem dvě třetiny křesel v parlamentu. Když se jednání blížila konci, NMS se stáhla. Následně byla sestavena menšinová vláda BSP s MRF, která

disponuje 116 z 121 potřebných hlasů. Vláda nedostala důvěru parlamentu a NMSS byla pověřena sestavením další vlády. Pokus NMSS také selhal, navzdory tomu, že NMSS jednala jak se socialisty, tak s středopravými stranami.

Prezident dal třetí a poslední mandát podle ústavy MRF. MRF hrála fundamentální roli a obnovila jednání mezi liberály a socialisty. Tak se prosadil sociálně-liberální kabinet, který byl doporučován už jako první. Křesla ve vládě jsou obsazena takto: BSP dostala premiér a osm ministrů, NMSS má pět ministrů, MRF tři a ministr financí má jasné pravostředé zadání a byl vybrán společně. Jinak řečeno, ve vládě je devět hlasů ku devíti. Proto se nedá říct, že je vláda spíše levostředá nebo liberální. Může být ale definována jako vyvážený kabinet. Kabinet se vyznačuje vyvážením sociálně demokratických a liberálních hodnot a je jednoznačně proevropský, což velmi usnadní integraci Bulharska do EU. Je důležité se zmínit o tom, že se během těchto voleb stala důležitá věc – lidé potvrdili svou dobrovolnou volbu mít liberály ve vládě. Na druhou stranu, také poprvé, se stalo něco negativního, profašistická formace vstoupila do parlamentu.

Dzhzhvet Chakarov Vicepresident mez. liberálů, ministr žp

ÚNIK MOZKŮ Z LIBERÁLNĚ DEMOKRATICKÉ PERSPEKTIVY

Letošní Jarní akademie 2005 Mezinárodní demokratické iniciativy Nadace D66 se zaměřila na problémy spojené s únikem mozků v oblastech vzdělání, obchodu a politiky ve střední a východní Evropě. Účastníci Akademie přijali rezoluci o tom, že je třeba podporovat mobilitu a zároveň ekonomický rozvoj vysílajících zemí. Multilaterální konference se konala 9.-11. května 2005 v Sofii a účastnili se jí zástupci Bosny (LS Bosny a Hercegoviny), Albánie (Nadace Mjaft a Demokratická strana Albánie), Turecka (Hnutí ARI a Strana rodné země), Makedonie (Liberální demokratická strana a LS Makedonie), Srbska (Občanská aliance Srbska) a Rumunska (Národní liberální strana).

Na konferenci vystoupila řada různých zajímavých řečníků. Mezi nimi Dirk Verhofstadt, belgický autor a liberální teoretik; Lord Alderdice, prezident Liberální internacionály a Danny Sriskandarajah, výzkumník IPPR. Akademie kladla důraz na pozitivní aspekty úniku mozků (mobilita vysoce kvalifikovaných) a možná řešení. Kombinace vystoupení a diskuzí vyústila v rezoluci a otázky na parlament. Dalším krokem bude obrácení pozornosti veřejnosti k otázce úniku mozků a naší rezoluci. Účastníci byli vyzváni, aby prezentovali otázky na své národní parlamenty. Rezoluce bude rovněž předložena na nadcházejícím setkání Výkonného výboru LI a Kongresu ELDR letos na podzim.

ELDR MÁ NYNÍ 47 ČLENŮ

Španělská Convergència Democràtica de Catalunya a Srbská občanská aliance byly jednohlasně přijaty za nové členy ELDR během schůze Rady 14.května 2005. Předseda strany Werner Hoyer komentoval nové rozšíření: „Skutečnost, že se stále více evropských stran hlásí do evropské liberálně demokratické rodiny, potvrzuje narůstající půvab liberalismu pro evropské občany a jejich víru v naši schopnost využít potenciál Evropy. S velkou radostí vítám naše přátele z Katalánska a Srbska. ELDR má nyní 47 členů v 31 evropských zemích. Zatímco se členství v ELDR rozšiřuje i za hranice EU, má strana členy v 21 z celkových 25 zemí EU a vystupuje jakožto dynamická síla EU.“

KARIN RESETARITS, NOVÁ POSLANKYNĚ

LIBERÁLŮ ZA RAKOUSKO

ALDE schválila 8.6. přijetí rakouské poslankyně Karin Resetarits, která byla doposud nezařazenou poslankyní. 15.6. se v Bruselu konala tisková konference za účasti Karin Resetarits, Alexandra Zacha, předsedy Liberálního fóra a dvou německých poslanců, Jorgo Chatzimarkakise and Alexandra Graf Lambsdorffa.

Alexander Zach vyjádřil své potěšení, že rakouští liberálové budou v Bruselu zastoupeni „zosobněnou tváří skupiny“. Dodal, že to nebylo důležité pouze pro Liberální fórum, ale také pro Rakousko. „Doposud nebylo ve třetí nejsilnější skupině EP slyšet o tranzitních problémech. Karin Resetarits to změnila.“ Němečtí poslanci Jorgo Chatzimarkakis a Alexander Graf Lambsdorff zdůraznili význam zastoupení další země. Resetarits bude pokračovat ve své práci pro kontrolu a transparentnost. „V minulosti jsem zjistila, že ke změně věci je důležitá silná skupina. Liberálové jsou hybnou silou v EP“, prohlásila Resetarits. Dalším důležitým tématem pro novou liberální poslankyni je dialog s Tureckem během přístupových jednání. „Pro mě není nic pozitivnějšího než dosažení větší demokracie během procesu vyjednávání.“

NOVÉ JEDNÁNÍ O ÚSTAVĚ

"Zdá se, že většina občanů EU chce žít ve sjednocené Evropě, která by byla konstituční demokracií."

Ústava byla ratifikována většinou zemí Unie reprezentující většinu jejich obyvatel. Ale je tu také její odmítnutí Francií a Nizozemím (popřípadě s jakýmkoliv úmyslem nebo za jakýmkoliv účelem i Velkou Británií). A to znamená, že současný text Ústavy nevstoupí v platnost. Jestli chceme Ústavu zachránit, musíme začít s novým jednáním. V červnu, v panice se sešla, Evropská rada naordinovala "období reflexe" na zbytek roku, ale bez jakéhokoliv konkrétního cíle. Liberálové musí vyplnit tento prostor, který evropští lídři zanechali prázdný. Cílem by mohla být dohoda o vytvoření nového Konventu s čerstvým mandátem. Ústava z 29.října 2004 by se měla považovat za první návrh. Existují samozřejmě také další alternativy pokračování v jednání s různou mírou legality, vhodnosti či pravděpodobnosti. EU by se mohla vzdát Ústavy úplně a snažit se dále působit pouze v rámci Smlouvy z Nice, což by znamenalo rozloučit se s dalším rozšiřováním Unie, Chartou lidských práv a vším dalším, co jsme si od Ústavy slibovali - vyšší míru demokratičnosti, výkonnosti a efektivnosti. To by ale znamenalo připustit selhání současné generace evropských lídrů.

Nebo se EU může pokusit zavázat Francii, Nizozemí i Británii k dalšímu pokusu o přijetí současného textu Ústavy po odchodu jejích lídrů (Blaira, Chiraca a Balkenendeho), což by se pravděpodobně nestalo před rokem 2007. Tento přístup by se mohl zdát vhodný, ale je stěžejně uskutečnitelný. Jinou možností by bylo vyčlenit malé množství institucionálních reforem, které by byly implementovány nikoliv změnou primárních smluv, ale upravením procedurálních pravidel příslušných institucí v jejich rámci nebo dohodou mimo stávající struktury.

Samozřejmě lze také provést jen jedno dvě ad hoc vylepšení působení Unie na národní úrovni, aniž by bylo potřeba měnit Unii samotnou. Tento scénář by postrádal dostatečnou míru transparentnosti a spíše by znamenal posun od zjednodušení procedur. Čtvrtá možnost je uspořádat zvláštní mezistátní jednání, které by upravilo existující Smlouvy o EU a to tak, že

Ústava mohla vstoupit v platnost pokud by byla ratifikována méně než všemi státy. Podobný návrh byl energicky odmítnut Konventem a asi by jen stěží prošel kolem národních ratifikací. Takový postup lze považovat za velmi krajní řešení. Pátý scénář je přijmout postupnou reformu Smluv, který by znamenal odhodit její konstituční roušku, nejednalo by se pak už o přijetí ústavy.

Obdobný případ z minulosti však není povzbudivý. Shoda na prioritách reformy by byla problematická. Obětováním celého balíku dohod, které představuje Ústava, rovněž znamená demontáž konsensu, který se za tím skrývá. Revize Smluv bez zakotvení dlouhodobé strategie příliš zavání dobou před Laekenským jednáním. Nepřineslo by to Unii ústavnost, ale naopak permanentní hrozbu nestability.

Nesplněním slibu zajistit všeobecně pochopitelné a trvalejší ústavní zřízení a zlepšit provádění politiky napříč všemi institucemi Unie by se veřejné mínění mohlo stát oprávněně podezřívavé. Politické důsledky taktického pochybení by mohly být vážné, zvláště v těch zemích, kde je referendum součástí procedur potřebných pro revizi Smluv, ale i v těch zemích, ve kterých byla Ústava úspěšně ratifikována.

Nejlepší možností proto je začít vyjednávat o nové Ústavě nyní a připravit ji lépe a více přitažlivou pro občany Unie. Nové vyjednávání musí být dostatečně srozumitelné prezentováno veřejnosti a to nejen ve státech, které Ústavu odmítly, ale i všech ostatních a to proto, aby byla získána všeobecná podpora. Revize Ústavy musí být více než kosmetické cvičení a zaměřena upřímně na nápravu hlavních nedostatků, které lze nalézt hlavně v části třetí Ústavy. Na druhé straně nově vyjednané ústavní uspořádání musí sledovat hlavní linii konsensu, kterého se podařilo dosáhnout v Konventu a na mezivládních jednáních v uplynulých letech. Neexistuje dostatečná podpora pro Unii s méně pravomocemi a slabšími institucemi. Zdá se, že většina občanů EU chce žít ve sjednocené Evropě, která by byla konstituční demokracií.

Revidovaná Ústava by měla přinést lepší definici sociálních aspektů tržního hospodářství tak, aby byla dosažena maximální úroveň zaměstnanosti Evropanů v globální ekonomice a to s ohledem na kontrolu inflace, hospodářské demokracie, investic do RaD a vzdělání v očekávání změn v ekonomice. Nová Ústava by měla přinést mechanismy pro zajištění stability v monetární oblasti, včetně takových opatření, které umožní prohloubení partikulární spolupráce. Potřebujeme zdůraznit potřebu ochrany klimatu, včetně modernizace zemědělské a environmentální politiky.

Měly by být rovněž upřesněny podmínky pro přijímání nových členů. Rovněž lze uvažovat o zpřesnění vztahu čtyřech částí Ústavy a změnu její třetí části. Výlučná pravomoc EU by se měla stát jak předmětem možnosti posílené spolupráce, tak by se na ni měl vztahovat princip subsidiarity. Nové jednání by mohlo umožnit se znovu podívat na systém rozhodování Rady, složení Komise a některé další ne úplně skvělé body textu Ústavy z roku 2004.

Nový Konvent, který by začal svou práci v září 2006, by mohl být pozván přednést svůj úkol na zasedání Evropské rady v červnu 2007 se záměrem začátku platnosti Ústavy během roku 2009. Ty země, ve kterých se koná konsultativní referendum, by je provedli ve stejný den.

Andrew Duff, MEP Liberal Democrats, UK

LÍDROVÉ ELDR DEBATUJÍ O KRIZI EU

Předsedové vlád, evropští komisaři a předsedové liberálně demokratických stran přistoupili k otevřené debatě o vhodné odpovědi na ústavní krizi EU z 16. června.

Werner Hoyer, předseda ELDR, vyjádřil potřebu jasné vize, která by vyvedla Evropu ze současné krize a podtrhl závazek strany nezpůsobit rozšířením další krizi. „Lidři ELDR mají za to, že musíme respektovat své závazky pro to, aby byli naplněny přístupové požadavky,“

Belgický předseda vlády Guy Verhofstadt je toho názoru, že evropští lídrové se musí nyní rozhodnout o „konečném statutu procesu evropské integrace“. „Ústavu je těžké bránit tváří v tvář veřejnému mínění, neboť ona je výsledkem kompromisu mezi dvěma zeměmi. Po hluboké analýze veřejného mínění budou lidři EU muset osvětlit formu, kterou Evropa bude muset přijmout: ať už se bude jednat o zónu volné výměny s omezenou spoluprací nebo o skutečnou politickou unii se sociální a ekonomickou politikou a měnovou unií. Posledně jmenovaná zahrnuje pravomoc vyvíjet politiku společné obrany a společných zahraničních zájmů, pravomoc ve věcech justice a ve věcech vnitřních a dynamiku pro rozvoj politického společenství a záležitosti azylu a imigrace. Doufám, že tento rok nebo rok příští se budeme moci dohodnout na nezbytné potřebě určit konečný statut EU,“ prohlásil.

Rumunský předseda vlády Calin Popescu-Tariceanu řekl, že on a rumunský lid jako celek sledoval s emocemi a zájmem aktuální debaty o budoucnosti EU. „Je úlohou politiků nalézt nejlepší způsob komunikace a ukázat výhody silné a rozšířené Evropy,“ uvedl.

Pro Siméona Saxe Cobourg Gothu, bulharského předsedu vlády jsou negativní výsledky referend možná signálem stoupající nespokojenosti napříč Evropou a je nutné je nejdříve analyzovat. Občany EU vzrušeně vyzval, aby nezapomínali na veškerá dobrodíní, která jim integrace EU přináší. „Plně podporujeme tento projekt, který se nazývá Evropou a myslím, že je to případ všech těch, kteří vědí, co znamená válka. Mladí Evropané si musejí uvědomit, jaké všechny fantastické možnosti jim přináší evropský projekt,“ uvedl.

Dánský předseda vlády Anders Fogh Rasmussen prohlásil: „Ústava nabízí Evropě o mnoho lepší rámec než existující Smlouva o ES. Přesto je třeba výsledek referend respektovat a není možné pokračovat, jako by se nic nestalo. Každý členský stát musí mít možnost se ke Smlouvě o ES vyjádřit. Před pokračováním v tomto procesu je zde jedna předběžná podmínka: musíme si ujasnit, zda bude o textu dodatečně jednáno či nikoliv.“

Pro dánské voliče nemá smysl, aby hlasovali o textu, který bude potom měněn. Bez tohoto upřesnění navrhuji odložit lhůtu pro ratifikaci a využít tuto lhůtu pro zamyšlení. Zprvč k ujasnění si způsobu účasti evropské veřejnosti v budoucnosti Evropy a EU. Za druhé pro zodpovězení skutečných obav našich občanů; místo zahájení institucionálních debat se musíme více soustředit na politiku a podstatu. To bude cesta, kterou bude možné následovat za účelem získání větší důvěry mezi politiky a jejich elektorátem v Evropě.“

Estonský předseda vlády Ansip prohlásil, že byl přesvědčen „že negativní výsledek dvou referend neznamená konec procesu evropské integrace“. Vynesl na světlo výzvy, u nichž došlo ke konfrontaci: „Musíme zlepšit vnitřní společný trh a vytvořit evropskou zahraniční a obrannou politiku“. Podle jeho názoru „by nebylo moudré znovu otvírat text ústavní smlouvy u vědomí toho, že není jisté, zda by bylo možné dospět k lepšímu textu“. Připomenul, že i přes rostoucí ekonomiku a veskrze pozitivní přístup k integraci podpora jeho lidu ústavní smlouvě klesá a nachází se v současné době stěží na 25% obyvatel. „Evropa potřebuje více času na ratifikaci a jasná vysvětlení Francie a Nizozemí týkající se dalšího směřování,“ přidal a připomněl, že Estonsko si vybralo ratifikaci parlamentem.

AYAAN HIRSI ALI OBRŽELA CENU LIBERÁLNÍ DEMOKRACIE

Ve Stockholmu 29.8.2005 obdržela od stranického šéfa Larse Leijonborga holandská liberální poslankyně Ayaan Hirsi Ali Cenu demokracie LS Švédska za rok 2005. Hirsi Ali byla vybrána jako vítězka pro svoji odvážnou práci pro demokracii, lidská práva a práva žen. Účastnila se rovněž semináře na téma „Integrace a rozdílnost“, kde představila své pohledy na islám, toleranci a multikulturalismus, které nedávno publikovala ve své nejnovější knize „Uvězněná panna“.

Hirsi Ali je v holandském parlamentu za liberální VVD. Přes hrozby smrti volá po „odlehčení“ islámu a bojuje za práva muslimských žen. 2004 vytvořila kontroverzní film „Poddanost“ o útlaku žen v islámských kulturách. Na filmu spolupracoval Theo van Gogh, který byl později zavražděn. 2003 byla Hirsi Ali zařazena periodikem Time mezi 100 nejvlivnějších lidí světa.

Cena demokracie LS Švédska byla poprvé udělena v roce 2002 zakladatelům bezplatných knihoven na Kubě a Ayaan Hirsi Ali je druhým vítězem. Cena je udělována jednotlivcům či organizacím bojujícím za svobodu, demokracii a lidská práva.

NIZOZEMÍ: BUDOVÁNÍ DEMOKRACIE ZA NOVÝMI HRANICEMI EVROPY A VYTVÁŘENÍ PROSTORU PRO BUDOVÁNÍ LIBERÁLNÍ POLITICKÉ SPEKTRUM

Datum a místo: 17-18. 11. 2005

Popis: Cílem je zorganizovat evropskou konferenci v Nizozemí týkající se přístupu k EU a zahraniční politiku EU ve vztahu k několika mimoevropským (a nekandidujícím) zemím ve střední a východní Evropě. Zaměření bude na tyto země: Bělorusko, Bulharsko, Chorvatsko, Gruzii, Makedonii, Moldavsko, Rumunsko, Srbsko a Ukrajinu. Tvrzením je, že Evropa dosud nevytvořila společný přístup ke „třetím“ zemím v otázkách rozšíření a vnitrostátního konfliktu, který je nutný pro to, aby byla schopná být efektivním partnerem při asistenci při vytváření demokracie. Přístup je špičková politika téměř každé liberální strany. To je důvod, proč bychom rádi pozvali k diskuzi a debatě s vysoce postavenými politiky EU mluvčí (parlamentů) pro evropské či mezinárodní otázky našich sesterských stran ve výše uvedených zemích.

EUROPOSLANKYNĚ MOHÁCSI SE SNAŽÍ UKONČIT SEGREGACI ROMŮ

V. Mohácsi je maďarskou členkou EP romského původu. 1. prosince nahradila Gábora Demszkyho, starostu Budapešti. Krátce před tím pracovala s maďarským ministrem školství jako zmocněnec odpovědný za integraci Romů. Během celé své kariéry žurnalisty a pracovníka ve výzkumu se snaží bojovat za ukončení romské segregace a zlepšit práva na vzdělání pro romské děti.

Jaký dopad má na romskou situaci vstup do EU?

Když se podíváte na situaci romské menšiny v bývalých komunistických státech a v dalších městech světa, zjistíte, že Romové trpí špatnými podmínkami: extrémně vysoká nezaměstnanost, segregace dětí ve školách a jejich časté prohlášení za nezpůsobilé, žádná kulturní a jazyková autonomie, kratší průměrná délka života a život v ghettech. Zatímco ostatní menšiny mají muzea, výstavy a publikují ve svých jazycích, Romové nemají nic.

Vstup do EU je nadějí romské komunity, která v pětadvaceti zemích současné EU, Rumunsku a Bulharsku čítá až 12 milionů lidí. Strukturální fondy mohou hodně pomoci, pokud budou peníze smysluplně využity. EU již přinesla některé změny ve sféře zastupitelské – pouhý fakt, že Maďarsko má v EP dva romské členy je velkým úspěchem. Ve většině zemí Romové přestali kočovat, usadili se, ale národní vlády ve věci ukončení diskriminace stále nepostupují dostatečně razantně.

Proč se Maďarsko rozhodlo mít dva romské členy EP a ostatní státy ne?

Romské hnutí začalo v Maďarsku dříve než v ostatních zemích, jako je například Slovensko, více než před dvaceti lety. Máme přibližně 4000 nevládních organizací, které se zabývají právy Romů, a Romové sami si mohou v rámci své komunity zvolit vlastní samosprávu. Místní vláda pak může vyslovit svůj názor a účastnit se debat na společenská a kulturní témata.

V důsledku toho přijalo Maďarsko v roce 1993 zákon o menšinách. Maďarské politické strany chtěly získat hlasy Romů, a proto se snažili spolupracovat s nimi v oblasti politického života, poskytování lepších kulturních práv, práv na vzdělání atd.

Romové trpí segregací v oblasti vzdělání, bydlení a v oblasti zdravotní, například koncentrace romských dětí ve školách a ghettech, vytvoření romských tříd v tradičních školách a soustředění romských žáků do zvláštních škol. Jak rozšířený je tento jev?

Právě na toto téma provádíme výzkum v nových a starých členských státech a docházíme k několika šokujícím výsledkům. V SRN bylo ze všech dětí, které byly prohlášeny za mentálně postižené, 80% Romů. Řekla bych, že obecně v celé Evropě je 60% romských dětí ve školách segregováno a dosahují velmi nízké kvality vzdělání. Neučí se cizí jazyky a nemají přístup k počítačům. Protože většina rodin je chudá a domácnosti již tak málo vybavené, dokončují děti školy, aniž by se vůbec dotkly počítače a jsou opravdu znevýhodněné. Je tu například případ vyvolaný nevládní organizací European Roma Rights Center, který je nyní u Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku. Jedná se v něm o ukončení segregace v jedné ze škol v Ostravě v ČR.

Co prosazujete pro ukončení romské Ghettoizace?

V Maďarsku byl schválen zákon kladoucí důraz na desegregaci škol. Obsahoval definici segregace ve školách a byl poskytnut rozpočet, díky kterému se změnilo okolo 20% škol, ve kterých se segregace odehrávala. Jsou potřeba další prostředky, aby se dařilo začleňovat romské děti do tradičních tříd.

Zbořila bych všechna ghetta v Maďarsku, protože mnohem víc bude stát je opravit, než vytvořit pro Romy nové bydlení. Pro zabezpečení romských občanů, kteří žijí sami bez příbuzných, navrhuji jejich přemístění do center měst.

V dubnu bylo přijato společné usnesení všech frakcí EP, které uvádí, že průměrná romská komunita se potýká s nepřijatelnou výší nezaměstnanosti a že jsou potřeba zvláštní opatření v podpoře získávání zaměstnání. Jaká zvláštní opatření požadujete? Jste zastáncem pozitivní diskriminace a kvót, aby se zlepšila romská situace?

Pozitivní diskriminace je citlivým tématem v každé zemi. Neřekla bych, že problém nezaměstnanosti lze pomoci takového nástroje vyřešit. Ale lidé, kteří byli označeni duševně nezpůsobilými a mají na něco takového osvědčení ze školy, nejsou pro nalezení práce dostatečně vybaveni. Aby se snížila romská nezaměstnanost, musí se změnit způsob vzdělávání. Aby tito lidé našli zaměstnání, jsou pro ně organizovány speciální tréninky.

Jaké kroky hodláte ještě jako členka Evropského parlamentu podniknout?

Přemýšlím o vytvoření desegregační směrnice. Výběr lidí podle barvy pleti je nepřijatelný.

Strany ELDR k pomoci posílit romskou občanskou společnost

Vznik silné romské občanské společnosti bude středobodem konference, kterou zorganizuje 27.-28.10 v rumunské Bukurešti nizozemská strana D 66 (člen ELDR) společně s rumunskou Národní liberální stranou (PNL). Mezi řečníky budou rumunský předseda vlády Calin Popescu-Tariceanu, maďarská europoslankyně Mohácsi (SDS), bulharský ministr Chakarov (MRF), nizozemští europoslanci, instituce jako Světová banka, Open Society Foundation. Budou prezentovat plány na zapojení Romů do rozhodovacích procesů.

Účastníci konference budou diskutovat o tom, jak zajistit, aby realizace národních akčních plánů/strategií obsahovala i pohled Romů.

Diskuze se bude točit okolo tří hlavních otázek:

- Co je hlavními překážkami vytvoření silné romské občanské společnosti? Jaká opatření mohou být přijata k podpoře romské občanské společnosti?
- Jaké mechanismy mohou zajistit lepší přístup romským organizacím k programům EU?
- Jaké jsou argumenty pro a proti „Evropskému romskému programu“, který by garantoval práva Romů po celé Evropě?

Konference se zaměří na tři pro Romy klíčová témata: **vzdělání, diskriminace žen a posílení romské občanské společnosti.** Vzdelání je pokládáno za kritický prvek v krátko-, středně- a dlouhodobých programech podporujících rozvoj příležitostí pro Romy. Pokud jsou romské děti zapojeny do procesu učení již od úplného začátku, mají lepší šanci vyhnout se chudobě, nezaměstnanosti a marginalizaci. Účastníci konference prozkoumají strategie a řešení zlepšení vzdělání Romů a budou diskutovat o tom, jak co nejučinněji využít Romský vzdělávací fond Světové banky.

Co se týče rovnosti pohlaví, konference se zaměří na zajištění účasti romských žen při tvorbě programů, které se jsou cílené právě na ně, a na podpoře účasti romských žen v politice. Romské ženy se potýkají s dvěma výzvami, které vyplývají z jejich původu a jejich pohlaví. Dokumentace, týkající se romských žen, upozorňuje na jejich nepřehlédnutelné nevýhody v zaměstnání a vzdělání. Kvůli brzkému těhotenství (často před dovršením 15 let věku) a podstatným rodinným povinnostem, dívky většinou opouštějí školu dříve než chlapi a proto jsou méně vybavené pro pracovní trh. Nízká úroveň vzdělání má často dopad na zdraví a blaho dětí. Ženy samotné mají slabý zdravotní stav před narozením dítěte, mnoho z nich rodí předčasně, je zde nízká prenatální péče a špatná výživa. Je zde stále rostoucí počet romských žen, které se žijí prostitucí a jsou ve velkém ohrožení pohlavními chorobami společně s HIV/AIDS.

Na této dvoudenní konferenci se shromáždí řada účastníků. Mezi nimi romské organizace: European Roma Rights Centre (Hungary), Integro (Bulgaria), Spolu (The Netherlands), Impreuna, Roma Women Initiative, Association for Roma Women Emancipation – AFER a Romani CRISS z Rumunska.

Zúčastněné liberální strany zemí, ve kterých existuje silná romská menšina a jejichž vlády podepsaly deklaraci o Dekádě romské inkluze 2005 – 2015: Liberální strana Makedonie, Aliance svobodných demokratů, Maďarsko, ANO, SR, ODA, ČR, Liberální strana a Chorvatská sociálně-liberální strana, Hnutí za práva a svobody a Národní hnutí za Simeona II., Bulharsko, Národní liberální strana (PNL), Rumunsko a Občanská aliance Srbska. Tato konference poskytuje příležitost pro strany ELDR navázat na rezoluci EP o romské situaci v EU z 28.4. 2005, která vyzývá politické strany k přezkoumání jejich stranických struktur a procedur s cílem odstranit všechny bariéry, které ať už přímo či nepřímo působí proti zapojení Romů, a věnit metody umožňující romskou integraci do jejich politické a sociální agendy.

ROMOVÉ, OBĚTI TRANSFORMACE

Vyloučení ze společnosti a zvěšující se chudoba Romů ve střední a východní Evropě má jeden z nejpřekvapivějších vývojů již od počátku změn po roce 1989. Zatímco životní úroveň mnoha lidí poklesla během transformace od socialismu po tržní ekonomiku, situace Romů se zhoršila mnohem více, než situace jiných lidí, a Romové měli velmi špatnou pozici co se týče výhod rostoucího množství příležitostí v ekonomice a společnosti. Chudoba mezi Romy je komplexním problémem, který se týká špatného stavu zdraví a vzdělání, omezených šancí na trhu práce, diskriminace a zvláštních aspektů organizace romské společnosti. Všechny tyto problémy se podílejí na romském vyloučení ze společnosti (exkluzi).

NÁVRH REZOLUCE

MEZINÁRODNÍ DEMOKRATICKÉ INICIATIVY (IDI) 2005

OD ÚNIKU MOZKŮ K JEJICH MOBILITĚ

Situace

- země západní Evropy čelí ekonomickým výzvám spojeným s jejich stárnoucí populací a nedostatkem mladých lidí s odpovídajícími dovednostmi
- země východní Evropy a Turecko jsou potenciálními zdroji mladých nadaných pracovníků

Vzájemné zájmy

- je ve vzájemném zájmu „přijímajících zemí“ – současní členové EU a „vysílajících zemí“ – přístupující země, aby spolupracovaly ve vzdělání a zaměstnanosti

Těžkosti/problémy

- každá země má specifické problémy, pro něž jsou nezbytná rozdílná řešení
- vízová omezení jsou v oblasti Balkánu příliš přísná, což cirkulaci mozků ztěžuje

K mobilitě

- jednotlivci nejsou vlastnictvím státu
- jednotlivci mají právo žít ve stabilní a prosperující zemi
- „Nad sebou, nad svým tělem a myslí, je jednatelce svrchovaný“, John Stuart Mill

K ekonomice

- vysílající země by měly vytvořit prostředí, které přitáhne investice a bude stimulovat podnikatelské prostředí:
- zajištěním vlády práva bez narušení volného trhu

K přistěhovaleckým komunitám

- vytvořit databázi:
- Kdo je kdo? Kdo je kde? Proč lidé odcházejí?
- Co jsou faktory, které lidi odrazují a naopak?
- vytvořit sítě mezi členy přistěhovaleckých komunit a mezi přistěhovaleckými komunitami a domácím obyvatelstvem
- členové přistěhovaleckých komunit musí být stimulováni k tomu, aby se stali nejlepšími vyslanci svých zemí

Ke vzdělání

- vysílající země by měli investovat více do vzdělání:
- sponzorovat vzdělání a výcvik specifických dovedností ve vysílajících zemích (tj. založit „továrnu na mozky“)
- přijímající země by měly zabránit „plytvání mozků“ mezi imigranty

Strategie

- Různými opatřeními musíme podporovat mobilitu i ekonomický rozvoj vysílajících zemí

Doporučení

- schůzky mezi vysílajícími a přijímajícími zeměmi
- EU musí vytvořit systém dat týkající se přistěhovaleckých komunit vysílajících zemí
- díky skutečnosti, že EU profituje z veřejných investic do vzdělání, doporučujeme EU investovat do veřejného vzdělání v kandidátských zemích (Program Demetrius)
- EU by měla vyšetřit současné problémy se systémem víz a učinit ho více transparentním a rovným
- země ve východní a jižní Evropě by měly spolupracovat, aby umožnili lidem v oblasti cestovat mezi těmito zeměmi bez víz

BELGIE: SEX, DROGY A TOLERANCE: KAM LIBERÁLOVÉ POLOŽÍ HRANICI?

Datum a místo: od 29.9.-2.10.2005, Belgie

Popis: Hlavním tématem setkání Mladých lídrů je právo jednotlivce hledat potěšení v aktivitách jako nebezpečné sporty, sex, drogy, alkohol, cigarety, večírky.... Jak daleko toto právo jde? Měl by stát a EU zasahovat a řídit chování občanů nebo je každý zodpovědný za své vlastní volby? Jaká by měla být role úřadů jak při povzbuzování (např. kampaň pro bezpečný sex) tak při odrazování (např. kampaň proti kouření)? Přes 150 mladých lidí z celé Evropy bude diskutovat o tom, zda existuje souhlas mezi liberálně demokratickými stranami na otázkách jako legalizace drog a prostituce.

POZVEDNUTÍ LIBERÁLNĚJŠÍHO TRANSATLANTICKÉHO DIALOGU

Lymec - pozván na Národní Konvent Mladých demokratů Ameriky.

Od roku 2002 jsme byli svědky toho, jak se díky nezodpovědným krokům postav jako Bush, Chirac, Schröder, Blair, Berlusconi a další zvětšují politické rozdíly mezi EU a USA.

Ačkoliv USA a EU sdílejí nejrozsáhlejší bilaterální tržní a investiční vztahy na světě (více než 1,5 bilionů dolarů), politické prostředí a jeho dopad na ekonomii a tržní vztahy má k dokonalosti daleko. Stará myšlenka, že Evropané jsou ochotní sdílet vedení s Američany, nikoliv však následné náklady, zatímco Američané jsou ochotní sdílet náklady, nikoliv však vedení, je chybná. Odpovídá pouze několika situacím v průběhu několika minulých dekad, ale není v žádném případě založena na podstatných či stálých předpokladech.

Jsme neoddiskutovatelně spojeni společnou historií, kulturou a geografii, ale také společnou ekonomikou a geopolitickými zájmy. Přesto některé situace způsobily oslabení toho spojení; v poslední době například způsob, jakým se Američané a zvláště republikánská správa postavili k otázce mezinárodní bezpečnosti a terorismu. Zatímco sdílíme analýzu tohoto problému, ptáme se po nástrojích a prostředcích, které používají oni k vyřešení těchto otázek. Rovněž obchodní spory jsou výsledkem určitých regulatorních rozdílů a přetrvávajících tržních bariér a mohly by být dokonce přičítány vzrůstajícím technologickým neshodám...

Zjednodušeně by bylo možné vyvodit, že zatímco evropští křesťanští demokraté pohlížejí jen na daleký západ a evropští socialisté na daleký východ, evropští liberální demokraté jsou jedinou politickou silou, který je schopná upřednostnit opravdový dialog civilizací, který východ a západ přiblíží a učiní Evropu z ekonomického, sociálního a kulturního pohledu dynamičtější a pluralitním regionem, schopným propojit klasickou západní civilizaci s islámským světem.

LYMEC zintenzivnil tento transatlantický dialog posílením partnerství s největší politickou mládežnickou organizací v USA, Mladými demokraty Ameriky (YDA) a byl úspěšný při začlenění liberálního prvku do veřejné politické debaty mezi Severní Amerikou a EU. Je bezesporu pravdou, že jakýkoliv americký přístup ke stranické politické struktuře představuje zcela odlišnou politickou kulturu. Pro liberály není v USA šance nalézt skutečného partnera. Je zde pouze šance nalézt strukturu, s níž je možné sdílet některé hodnoty a z takového partnerství oboustranně mediálně profitovat.

S tímto záměrem byla pozvána delegace vedená Minnou Miettinen, generální tajemnicí LYMEC z Finska, Pietro Paganinim, místopředsedou LYMEC z Itálie a mnou, aby se účastnila národního Konventu Mladých demokratů Ameriky v San Francisku na začátku srpna. Konvent na téma „Hodnoty, hlasy, vítězství, to je nyní náš boj!“ hostil více než 975 delegátů z celých USA. Současně navštívilo vedení YDA LYMEC při příležitosti konání našeho Výkonného výboru v Římě minulý rok.

LYMEC jako jejich jediný evropský partner byl požádán, aby pronesl na plenárním zasedání Konventu projev, v níž zdůrazní roli YDA při navrácení důstojnosti a respektu USA: ochrana a obrana individuálních a občanských práv, boj proti trestu smrti, navrácení se k cestě multilateralismu na mezinárodní scéně a práce na plné implementaci Kyotského protokolu. Všechno toto se odehrálo v čistě americkém stylu, s několika interview a projevy guvernérů, členů Kongresu a Senátu a vzrušujícím projevem starosty nejliberálnějšího města v USA, Gavina Newsoma, starosty San Francisca.

R.Albinyana i Saigi, před.LYMEC - Evropské liberální mládeže

podstatné informace o liberální politice najdete:
www.eldr.org - www.liberalnistrana.cz